

MEMO

Aan: De Raads- en burgerleden
Van: College van Burgemeester en Wethouders

Documentnummer
651064

18 november 2024
Onderwerp: Ontwikkelingen gebruik en kosten jeugdhulp 2024

Zaaknummer
651039

Beste raads- en burgerleden,

Op dit moment ontvangt één op de elf jeugdigen in Nederland jeugdhulp en in sommige gemeenten één op de zeven. Dat is 8,8% van alle jongeren tot 23 jaar, voor de gemeente Boekel is dit 6,7 %. De afgelopen jaren is het beroep op jeugdhulp enorm toegenomen onder andere door maatschappelijke druk, financiële problemen, werkloosheid, huisvestingsproblemen, echtscheidingen. Door de verbeterde signalering en bekendheid met jeugdhulp is er een grotere toestroom richting jeugdhulp. De stijging in het beroep op jeugdhulp vormt een bedreiging voor de continuïteit omdat het zorgt voor een steeds grotere druk op het stelsel. Hier komt bij dat het heeft geleid tot een flinke toename in de uitgaven van de jeugdzorg. Zo ook in de gemeente Boekel.

Middels deze memo informeren wij u over de ontwikkelingen in het gebruik en de kosten van jeugdhulp in het jaar 2024 binnen de gemeente Boekel.

1. Landelijke ontwikkelingen

Voorgaande ontwikkelingen hebben geleid tot de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd (LHA).

De doelstelling van de Landelijke Hervormingsagenda is drieledig:

- Betere en tijdige hulp en ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
- Hulp en ondersteuning worden aangeboden binnen een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel stelsel;
- Ombuigen stijgende kosten naar forse besparingen in 2026.

De problemen in de jeugdzorg zijn groter geworden; de kosten stijgen flink en er is een hoog ziekteverzuim. Gemeenten zijn sinds 2015 zelf verantwoordelijk voor jeugdzorg en krijgen daar van het Rijk geld voor.

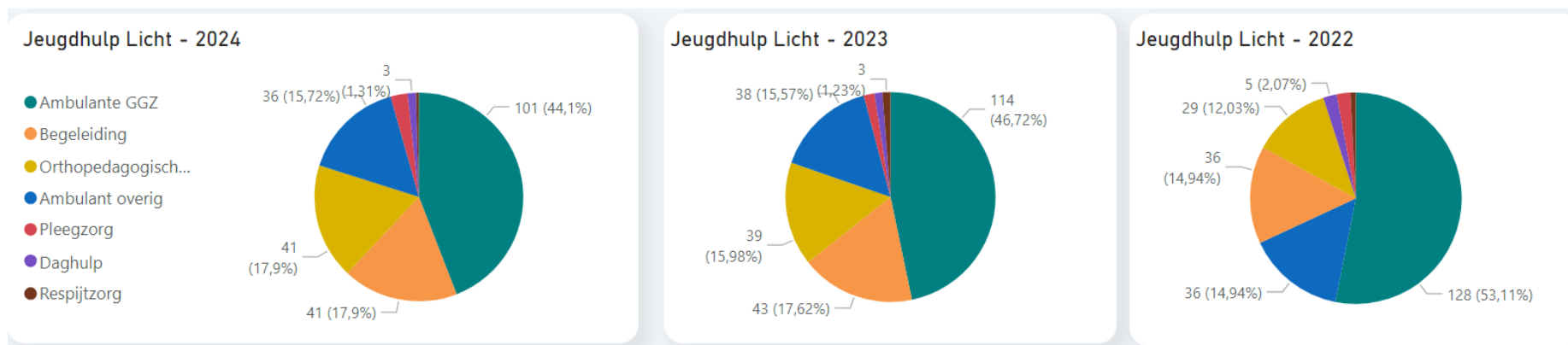
2. Ontwikkeling gebruik van jeugdhulp

In 2022 zijn we als jeugdhulpregio overgestapt op een nieuwe manier van bekostiging. Van een lumpsum financiering zijn we overgegaan naar een financiering op basis van werkelijke realisatie (P*Q). De inkoop van jeugdhulp wordt regionaal uitgevoerd door de Regionale Inkooporganisatie Zorg (RIOZ), maar de verdere afhandeling en verantwoording van de P*Q is een lokale aangelegenheid. Wat betekent dat we de jeugdhulp financieren middels een regionaal deel en een lokaal deel. In deze memo gaan we alleen in op het lokale deel van de bekostiging van jeugdhulp.

In de inkoop van specialistische jeugdhulp onderscheiden we 'zware jeugdhulp' en 'lichte jeugdhulp'. Onder de zware jeugdhulp vallen de verblijfsproducten en alternatieven daarvoor, deze is ingekocht via aanbesteding en hiervoor is geen tussentijdse toetreding mogelijk. De lichte jeugdhulp (inclusief pleegzorg) is ingekocht via de Open House procedure.

2.1 Lichte jeugdhulp

In onderstaande diagrammen is per jaar een verdeling van het aantal unieke jeugdigen per productcategorie en het aandeel van de productcategorie in procenten t.o.v. het totaal aantal unieke jeugdigen binnen het contract Jeugd Licht. De aantallen gaan over de realisatie in heel het jaar. Van het huidige jaar is de realisatie tot en met september 2024. In de tabel zijn deze cijfers nog eens duidelijk uiteengezet.

Product	Aantal unieke jeugdigen 2024 tot nu toe (t/m september 2024)	Percentage	Aantal unieke jeugdigen 2023	Percentage	Aantal unieke jeugdigen 2022	Percentage
Ambulant overig (o.a. dyslexie)	36	15,72%	38	15,57%	36	14,94%
Ambulante GGZ (basis en specialistische GGZ)	101	44,1%	114	46,72%	128	53,11%
Begeleiding (basis en specialistisch)	41	17,9%	43	17,62%	36	14,94%
Daghulp (basis en specialistisch)	3	1,31%	3	1,23%	5	2,07%
Orthopedagogische behandeling (basis en specialistisch)	41	17,9%	39	15,98%	29	12,03%
Pleegzorg (voltijd en deeltijd)	6	2,62%	4	1,64%	5	2,07%
Respijtzorg (etmaal en dagbesteding)	1	0,44%	3	1,23%	2	0,83%
Totaal	229	99,9%	244	99,9%	241	99,9%

Wat valt op?

Het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp licht in de gemeente Boekel stijgt. Deze stijging is ook regionaal te zien.

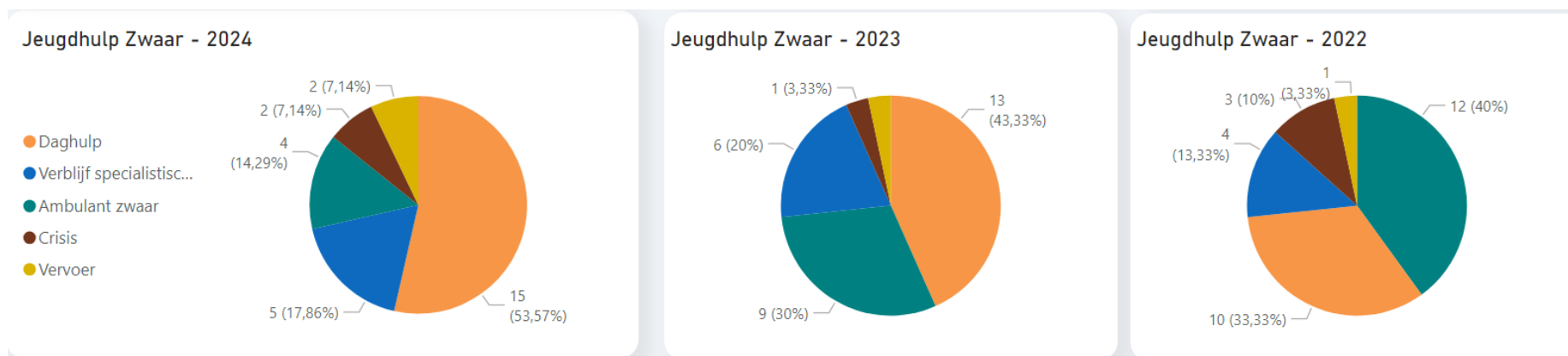
Er zijn tot nu toe in 2024 229 jeugdigen die jeugdhulp licht ontvangen, dit waren er totaal in het jaar 2023 244.

Opvallend is de stijging die nu al duidelijk te zien is van pleegzorg en orthopedagogische behandeling.

De grootste daling is op dit moment te zien bij respijtzorg.

2.2 Zware jeugdhulp

Ook voor jeugdhulp zwaar is in onderstaande diagrammen per jaar een verdeling gemaakt van het aantal unieke jeugdigen per productcategorie en het aandeel van de productcategorie in procenten t.o.v. het totaal aantal unieke jeugdigen. De aantallen gaan over de realisatie in heel het jaar. Van het huidige jaar is de realisatie tot en met september 2024. In de tabel zijn deze cijfers nog eens duidelijk uiteengezet.

Product	Aantal unieke jeugdigen 2024 tot nu toe (t/m 23 september 2024)	Percentage	Aantal unieke jeugdigen 2023	Percentage	Aantal unieke jeugdigen 2022	Percentage
Ambulant zwaar (netwerk intensief specialistisch FACT, IHT, MST en IAG)	4	14,29%	9	30%	12	40%
Crisis (ambulante, pleegzorg en verblijf)	2	7,14%	1	3,33%	3	10%
Daghulp intensief	15	53,57%	13	43,3%	10	33,33%
Verblif specialistisch/intensief	5	17,86%	6	20%	4	13,33%
Vervoer	2	7,14%	1	3,33%	1	3,33%
Totaal	28	100%	30	99,9%	30	99,9%

Wat valt op?

Ook bij jeugdhulp zwaar is er een stijging te zien in het aantal jeugdigen dat hier gebruik van maakt.

Er ontvangen nu al 28 jeugdigen zware jeugdhulp tegenover 30 jeugdigen in totaal in het jaar 2023. Opvallend hier is de stijging van daghulp intensief en de afname van ambulanzwaar, dit is ook regionaal te zien. Verblijf specialistische/intensief volgt dezelfde lijn als het jaar ervoor, mogelijk zelfs een stijging.

2.3 Maatwerk

In de regio is de mogelijkheid voor de inzet van maatwerk. Een opdracht maatwerk is een afzonderlijke inkoopopdracht voor een specifieke hulpvraag, buiten het regulier gecontracteerde aanbod om. De verantwoordelijke gemeente besluit tot inzet van maatwerk, RIOZ maakt de inkoopafspraken met de aanbieders.

Gemeenten kunnen besluiten tot inzet van maatwerk als:

- Jeugdhulp nodig is die een gecontracteerde aanbieder kan bieden, maar die geen onderdeel uitmaakt van het gecontracteerde aanbod; of
- Het noodzakelijk is om een niet-gecontracteerde aanbieder in te zetten voor de (tijdige) invulling van de hulpvraag.

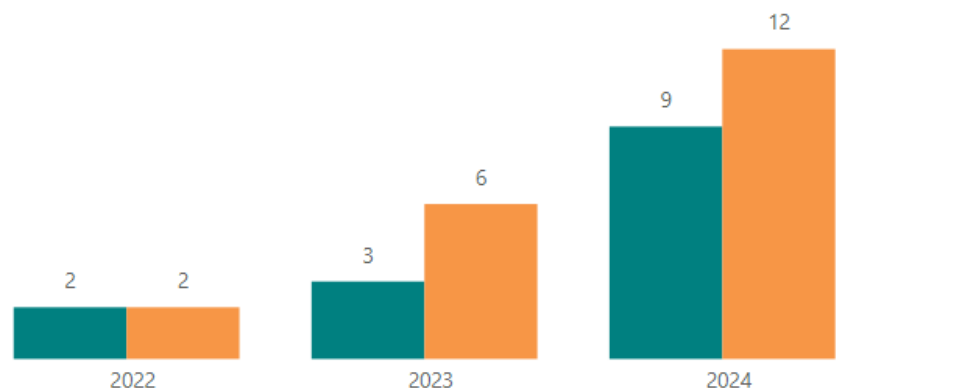
Onderstaande grafiek laat, per jaar, het aantal unieke jeugdigen waarvoor maatwerk is toegekend zien en het aantal toegekende maatwerkopdrachten.

Een jeugdige kan meerdere zorgvormen of meerdere verlengingen via het maatwerk toegekend krijgen.

Daarom is het aantal opdrachten hoger dan het aantal unieke jeugdigen.

Aantal unieke cliënten en aantal maatwerkopdrachten

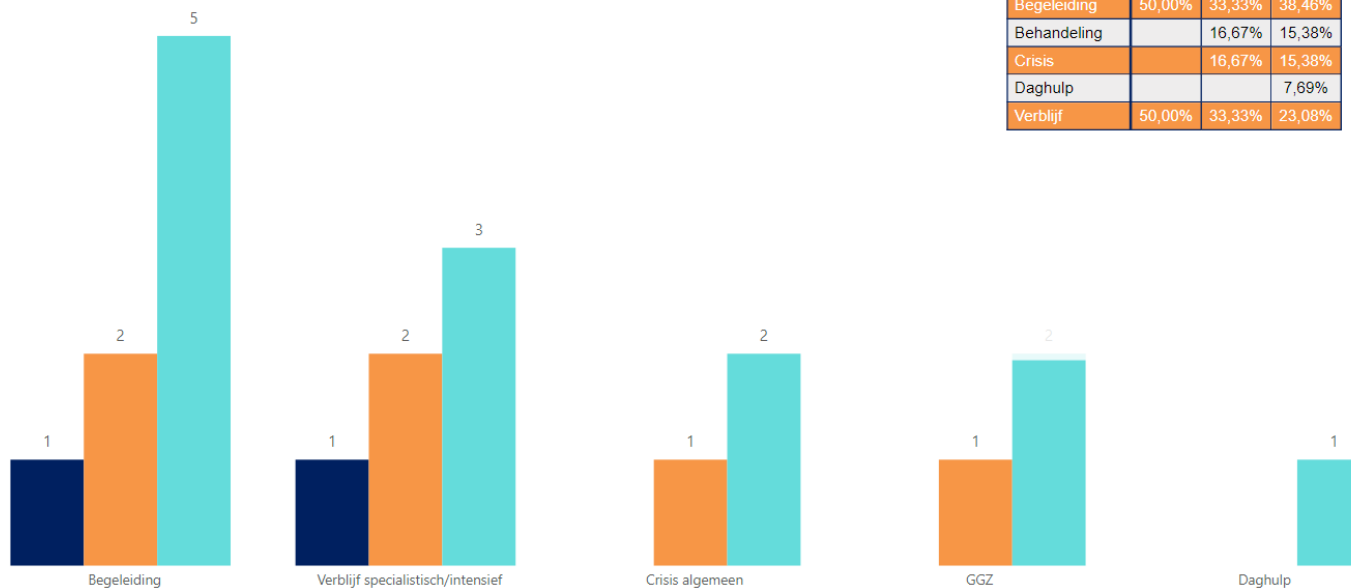
● Aantal jeugdigen ● Aantal opdrachten

Deze grafiek laat het aantal opdrachten per soort zorg per jaar zien. De tabel laat de procentuele verdeling hiervan zien.

Aantal opdrachten per soort zorg maatwerk

● 2022 ● 2023 ● 2024

Procentuele verdeling

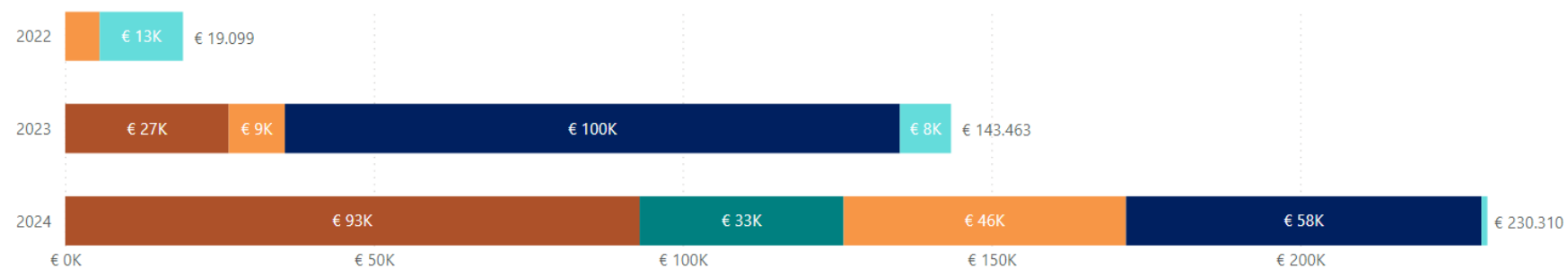
Type maatwerk	2022	2023	2024
Begeleiding	50,00%	33,33%	38,46%
Behandeling		16,67%	15,38%
Crisis		16,67%	15,38%
Daghulp			7,69%
Verblijf	50,00%	33,33%	23,08%

In deze grafiek is de financiële verplichting voor maatwerk per kwartaal te zien.

Vanaf 2023 is bijgehouden welke trajecten verlengd worden vanuit het vorige jaar. Deze vallen onder 'Jaarovergang'.

Toegekende verplichting per kwartaal

● Jaarovergang ● Kwartaal 1 ● Kwartaal 2 ● Kwartaal 3 ● Kwartaal 4

In onderstaande tabel zijn de gegevens uit voorgaande grafieken nog eens duidelijk weergegeven.

Type maatwerk	Aantal opdrachten 2024 tot nu toe	Aantal unieke jeugdigen 2024 tot nu toe	Bedrag 2024 tot nu toe	Aantal opdrachten 2023	Aantal unieke jeugdigen 2023	Bedrag	Aantal opdrachten 2022	Aantal unieke jeugdigen 2022	Bedrag
Begeleiding	5			2			1		
Behandeling GGZ	2			1			0		
Crisis	2			1			0		
Daghulp	1			0			0		
Verblijf	3			2			1		
Totaal	13	9	€ 230.310	6	3	€ 143.463	2	2	€19.099,-

Wat valt op?

Het valt op dat er een enorme stijging is in het aantal maatwerkopdrachten, het aantal jeugdigen dat hier gebruik van maakt en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Regionaal zien we zelfs een stijging van 70% van de financiële verplichting.

3. Ontwikkeling kosten jeugdhulp

Voorgaande analyse van het gebruik van jeugdhulp binnen de gemeente Boekel laat zien dat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp stijgt en de casuïstiek complexer wordt. Dit zien we ook terug in de uitgaven voor jeugdhulp.

Onderstaande tabel geeft weer dat er in 2024 tot nu toe al meer kosten zijn gemaakt dan in heel het jaar 2023, namelijk € 1.351.000,- ten opzichte van € 1.339.000,-. Door deze ontwikkeling hebben we bij de voorjaarsnota 2024 al de begroting met € 215.000,- moeten bijstellen.

Gezien het verloop van het hogere beroep op jeugdhulp en de kosten die daarbij horen dienen we de begroting 2024 nog eens met € 300.000,- bij te stellen. De totale begroting voor 2024 komt dan uit op € 1.800.000,-. Deze flinke stijging in kosten is ook terug te zien bij de andere regiogemeenten.

De combinatie van het hogere beroep op jeugdhulp met de hogere tarieven en ziekteverzuim maken dat deze kosten flink oplopen.

Kostenplaats 667210 Individuele voorzieningen; kostensoort 4432012 Lokale uitvoering Jeugdhulp			
Begroting	2024	2023	2022
Primair begroot	€ 1.285.000,-	€ 1.285.000,-	€ 1.097.000,-
Voorjaarsnota	€ 215.000,-	€ 0,-	€ 1.000,-
Bestuursrapportage	€ 300.000,-	€ 0,-	€ 0,-
Totaal begroot	€ 1.800.000,-	€ 1.285.000,-	€ 1.098.000,-
Werkelijk	€ 1.351.000,- (tot nu toe)	€ 1.339.000,-	€ 1.170.500,-

4. Monitoring en beheersing

Ondanks dat we te maken hebben met een opneindregeling waarbij de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken als een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft, zijn we wel bezig met monitoring en beheersing van het gebruik en kosten van jeugdhulp.

4.1 Preventie

We streven naar een preventief aanbod, om aanspraak op duurdere jeugdhulp te voorkomen of te verminderen. Het is van belang dat jeugdigen en gezinnen zoveel mogelijk toegerust zijn (hulp)vragen gezamenlijk en in hun eigen (preventieve) netwerk op te pakken. Daarbij is lokaal een stevige pedagogische basis nodig, die bestaat uit basisvoorzieningen voor jeugdigen en gezinnen zoals opvang, onderwijs, welzijn, jongerenwerk, sport en jeugdgezondheidszorg en een sterk lokaal team.

In de gemeente Boekel hebben we het Dorpsteam Boekel. Het Dorpsteam biedt lichte ondersteuning en hulp, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van jeugdigen en gezinnen. Er wordt ingezet op een stevig netwerk en het versterken van de eigen kracht en zelf oplossend vermogen om specialistische jeugdhulp te voorkomen.

4.2 Werkprocessen en monitoring

Naast de inzet op preventie zetten we ook in op verbetering en efficiëntie van werkprocessen. Zo zijn we aan het bekijken hoe we tijdens het onderzoeks- en hulpverleningstraject meer kunnen sturen op kwaliteit en het behalen van doelen. Op deze manier willen we ervoor zorgen dat de jeugdhulp die wordt ingezet wel écht passend en nodig is.

Tot slot volgen we de ontwikkeling in het gebruik en de kosten van jeugdhulp op de voet en blijven we kijken naar manieren om hierop te sturen.